

Tillegg A (normativt)

Sendes til:

Kartverket
Standardiseringssekretariatet

3507 Hønefoss

eller

standardiseringssekretariatet@kartverket.no

FORSLAG TIL NYTT STANDARDISERINGSPROSJEKT

Dato 14. mars 2014

Forslagsstiller

BIM for Landskapsarkitektur (BFL) v/Knut Hallgeir Wik, (på vegne av
Norske Landskapsarkitekters Forening, NLA),
BA-Nettverket v/Inger Hokstad

Forslag (fylles ut av forslagsstiller)

Tittel

SOSI Landskapsarkitektur 5.0

Målsetting og innhold

Standardisere landskapsarkitektens objekttyper slik at BIM for hele anlegg blir komplett.

-UML-modell for Landskapsarkitektur

-GML-representasjon og evt. SOSI-representasjon

Ny standard/fagområde

Revisjon av eksisterende standard/fagområde

Angi hvilken

Hensikt og begrunnelse (om nødvendig i separat vedlegg)

(Tekst er i hovedsak hentet fra "Underland-prosjektet" underland.no.)

BIM er et godt kjent prosjekteringsparadigme blant arkitekter og tekniske disipliner i bygg. Arkitekt, RIB, RIV og RIE kan jobbe objektbasert med intelligente modeller og tilhørende egenskapsdata. Stadig mer programvare blir spisset mot denne typen prosjektering, ikke bare de rene prosjekteringsverktøy men også analyse- og kalkyleverktøy. De største oppdragsgiverne krever BIM-leveranser allerede på konkurransenivå, og de offentlige etatene er forpliktet til å etterspørre data på åpne, internasjonale og dokumenterbare formater. Dette kan leveres for bygg.

Utenfor bygget derimot, gjelder andre lover. Prosjekteringsverktøyene støtter i begrenset grad objektbasert prosjektering, og utvekslingsformatene er i hovedsak proprietære. Flere fag jobber i 3D med geometri, men informasjonen utveksles fremdeles i tradisjonelle beskrivelser, og med mengdelister som regneark.

Vi ønsker å standardisere landskapsarkitektens objekter, slik at BIM'en for hele anlegg blir komplett. Design og kostnader utomhus kan få store konsekvenser for helheten av et prosjekt. Vi ser det som viktig at landskapsarkitekten opptrer på samme arena som arkitekt og vegplanlegger, som premissgiver for det helhetlige designet utomhus. Landskapsarkitektens rolle er å binde sammen bygg, veg og konstruksjon med landskap, derfor må alle fag inn i samme modell.

Interessenter i prosjektet vil være alle offentlige og private som nyter godt av god landskapsplanlegging og landskapsforming, dvs. eksempelvis alle enkeltmennesker, offentlige bestillere, private bestillere, rådgivere, entreprenører, oppmålingsfirma osv.

Det er ingen ting som er til hinder for vellykket etablering av standarden da initiativtakerne er landskapsarkitektene selv, og de vil stille med ressurser. Det kan imidlertid vise seg at arbeidet har et større eller mindre omfang enn vi i utgangspunktet antar.

Dato for ferdigstilling (dato for når standarden bør være publisert) **31. mars 2015**

<p>Andre standarder som vil kunne berøres Andre SOSI deler, NS3451, NS3420, NS4400, Prosesskoden Statens vegvesen (Hb025), Hb138, DAKAT (SVV), buildingSMART-standardene og ISO TC211-standardene inkl. CityGML LandXML Ambisjonsnivået i prosjektet vil tilpasses estimert tidsbruk, og har ikke ambisjoner om å harmonisere med alle standardene som er nevnt innenfor dette prosjektet.</p>	
<p>Blir arbeidet finansiert Ingen finansiering i kr, men interessentene bidrar med tid og fagkunnskap.</p>	
<p>Andre prosjekter eller aktiviteter som kan berøres Forprosjekt BIM for Landskap, Statsbygg, (underland.no), BIM for Landskap (BFL). Andre SOSI-deler, Objektkodelister/Datakatalog Statens vegvesen, buildingSMART Eventuell fortsettelse av Statsbyggs prosjekt BIM for Landskap (underland.no) Kvalitetsprosjektet i NVDB</p>	
<p>Forberedende arbeid (et utkast til standard bør foreligge) Forslag til standard ☒ Utkast ☐ Et forslag til standard kan utarbeides innen 1. kvartal 2015</p> <p>Forslagsstiller/forslagsstillers organisasjon er forberedt på å ta på seg nødvendig forberedende arbeid Ja ☒ Nei ☐</p>	
<p>Foreslått prosjektleder (navn og full adresse) Inger Hokstad, Inger Hokstad AS/BA-Nettverket, Gullhaugen 5, 1354 Bærums Verk</p>	<p>Navn og underskrift av forslagsstiller (inkludert kontaktinformasjon) Inger Hokstad, Inger Hokstad AS, Gullhaugen 5, Org.nr. 983759912 1354 Bærums Verk Tlf. 90175571</p>

Kommentarer fra Standardiseringskomiteen for geomatikk

Tillegg inkludert i forslaget (gi detaljer)

Vi antar møtetetthet 1 dag pr 2. mnd. med varighet i ca 1 år fram til vedtak.

Jeg/Vi har deltatt i SOSI Ag7b, og ønsker oss en tilsvarende prosess for Landskapsarkitektur.

Til informasjon deltok både Erling Onstein (Kartverket) og jeg (Inger Hokstad) på en presentasjon av Underland-prosjektet hos Statsbygg.

Det vil være interessant å harmonisere dette arbeidet med buildingSMART, men dette er ingen del av denne søknaden.

Forberedende arbeid (et utkast til standard bør foreligge)

Det er allerede utført et forberedende arbeid i forprosjektet BIM for landskap (underland.no) for Statsbygg, som vil danne et godt grunnlag for UML-modellering

I tillegg må aktuelle aktører som til daglig jobber med landskapsarkitekturobjekter inviteres til å bidra med sitt, eks. softwareleverandører, gjøre oss litt kjent med National BIM Library

Vi foreslår å etablere en UML-modell i henhold til tankekart i underland.no

(<http://underland.no/objektklasser/tankekart.html>) som forberedelse til arbeidet, noe vi vil trenge Kartverkets kompetanse til å gjøre.

Link til tankekart i txt-format: <http://underland.no/objektklasser/objektbibliotek.txt>

Retningslinjer for utfylling av dokumentet

Tittel: Angi område for det foreslåtte standardiseringsarbeidet. (Eksempelvis nytt fagområde i SOSI objektkatalog, ny standard om adresser og stedsnavn, ny kvalitetsmodell osv)

Målsetting og innhold: Oppgi målsetting/hensikt med å utarbeide standarden. Gi en klar indikasjon på aktuelt innhold i standarden, og om det er en ny standard eller en foreslått endring (revisjon). Det kan også være nyttig å indikere hva som ikke dekkes opp.

Hensikt og begrunnelse: Gi detaljer basert på en vurdering av følgende punkter, der dette er praktisk mulig.

- 1) Begrunnelse for den foreslåtte standardiseringsaktiviteten, de problemer som vil løses og eventuelle vanskeligheter som er forventet i arbeidet.
- 2) Interesseområder som vil trekke fordel av eller bli berørt av aktiviteten, slik som offentlige institusjoner, privat industri, brukere på ulike forvaltningsnivå, distributører, etc.
- 3) I hvilken grad prosjektet lar seg realisere: Er det faktorer som er til hinder for en vellykket etablering eller anvendelse av standarden?
- 4) Tidspunktet for standarden: Er teknologien akseptabelt stabil? Dersom ikke, hvor lang tid vil det ta før fremskritt innen teknologien vil gjøre standarden anvendbar. Er den foreslåtte standarden nødvendig som en basis for videre utvikling av teknologien?
- 5) Hvor viktig er aktiviteten, vurdert opp mot andre områder. Dersom flere standarder er foreslått, bør det være med en prioritering mellom disse.
- 6) Fordeler som oppnås med implementasjon av den foreslåtte standarden, alternativt de tap eller ulemper som forventes dersom en ikke er i stand til å etablere en standard innenfor en fornuftig tidsperiode.
- 7) Dersom standardiseringsaktiviteten er (eller vi bli) gjenstand for reguleringer eller krever harmonisering med eksisterende reguleringer, bør dette indikeres.

Dersom det foreslås en serie av standarder med felles hensikt og begrunnelse, kan det fremmes et felles forslag som inkluderer en oversikt. Titler og målsetting for hver delstandard må oppgis.

e) Andre standarder som vil kunne berøres: Oppstilling av alle kjente relevante standarder inkl. fagområder i SOSI standarden som vil kunne berøres. Dersom forslagsstiller vurderer et eksisterende dokument som akseptabelt som standard, skal dette indikeres sammen med en begrunnelse

f) Andre prosjekter eller aktiviteter som kan berøres: Oppstilling av alle kjente relevante dokumenter (direktiver, reguleringer, forskrifter, etc, uavhengig av kilde). Dersom forslagsstiller vurderer et dokument som akseptabelt som standard, skal dette indikeres sammen med en begrunnelse

g) Forberedende arbeid: I utgangspunktet skal det følge med et forslag til standard, alternativt et utkast som indikerer hovedlinjene i standarden. Det bør også angis om forslagsstiller/forslagsstiller's organisasjon er forberedt på å ta på seg nødvendig forberedende arbeid.